

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ОСВІТИ, НАУКИ ТА ІННОВАЦІЙ

Р І Ш Е Н Н Я

До протоколу № 11
від 06 листопада 2019 року

Про стан реалізації Закону України “Про наукову і науково-технічну діяльність”

Заслухавши у порядку здійснення Комітетом Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій контрольних функцій інформацію голови підкомітету з питань науки та інновацій Комітету з питань освіти, науки та інновацій Колюха В.В., першого заступника Міністра освіти і науки України Полюховича Ю.Ю., віце-президента Національної академії наук України Загороднього А.Г., голови Наукового комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій Колежука О.К. про стан реалізації Закону України “Про наукову і науково-технічну діяльність” (далі Закон), а також детально обговоривши це питання на розширеному засіданні за участю народних депутатів України, членів Наукового комітету Національної ради України з питань науки і технологій, представників Ради національної безпеки і оборони України, профільних міністерств і відомств, що мають у своєму складі наукові установи або отримують кошти з державного бюджету на здійснення наукової діяльності, вчених Національної академії наук України та національних галузевих академій наук України, представників Рахункової палати, Національного банку України, профспілок науковців, наукових рад, асоціацій, академій та інших громадських організацій, рад молодих учених, провідних науковців, освітян та експертів, журналістів, загалом понад 100 учасників, Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій відзначає таке.

Закон України “Про наукову і науково-технічну діяльність”, № 848-VIII, прийнятий 26 листопада 2015 року, визначив правові, організаційні та фінансові засади функціонування і розвитку сфери наукової і науково-технічної діяльності.

Законом зазначається, що рівень розвитку науки і техніки є визначальним чинником прогресу суспільства, підвищення добробуту громадян, їх духовного та інтелектуального зростання. Цим зумовлена необхідність пріоритетної

державної підтримки розвитку науки як джерела економічного зростання і невід'ємної складової національної культури та освіти, створення умов для реалізації інтелектуального потенціалу громадян у сфері наукової і науково-технічної діяльності, забезпечення використання досягнень вітчизняної та світової науки і техніки для задоволення соціальних, економічних, культурних та інших потреб.

Минуло 4 роки від дати прийняття Закону України “Про наукову і науково-технічну діяльність”. Профільний комітет Верховної Ради України минулого скликання, починаючи з 2016 року, проводив контрольні засідання, присвячені питанням реалізації Закону України “Про наукову і науково-технічну діяльність”. Питання реалізації Закону розглядалися на парламентських слуханнях на тему: “Про стан та проблеми фінансування освіти і науки в Україні” (2016 рік), “Національна інноваційна система: стан та законодавче забезпечення розвитку” (2018 рік), “Збалансований розвиток людського капіталу в Україні: завдання освіти і науки” (2019 рік).

Аналіз рішень зазначених документів свідчить про незадовільний хід реалізації Закону України “Про наукову і науково-технічну діяльність”.

Декларований минулим Урядом України курс реформування науки виходив за межі визначених Законом положень, не мав системного характеру, не був обґрунтований та підкріплений прогностичними оцінками і розрахунками, по суті зводився до ігнорування питань розвитку наукової і науково-технічної діяльності. У державній реалізації науково-технічної політики відбулися відхилення від основних цілей та принципів державної політики та державного управління у сфері наукової та науково-технічної діяльності, визначених статтями 45 та 46 Закону. А саме в частині забезпечення наукового обґрунтування визначення стратегічних завдань розвитку економіки та суспільства, досягнення високого рівня розвитку науки і техніки, примноження національного багатства на основі використання наукових та науково-технічних досягнень, забезпечення вільного розвитку наукової та науково-технічної творчості, зміцнення національної безпеки на основі використання досягнень науки, сприяння розвитку наукової і науково-технічної діяльності у підприємницькому секторі.

Варто відзначити, що лише частину нормативних актів щодо реалізації положень Закону було розроблено та прийнято. Міністерство освіти і науки України повідомило про виконання 28-ми завдань відповідного доручення Кабінету Міністрів України.

Проте, у науковців Національної академії наук України та національних галузевих академій наук України виникало багато зауважень до текстів цих нормативних актів, які під час їх підготовки майже не були враховані, що негативно вплинуло на їх якість та ефективність реалізації.

Заразом Національна академія наук України розробила і внесла конкретні пропозиції до проектів 37 нормативно-правових актів, необхідних для реалізації Закону України “Про наукову і науково-технічну діяльність”. Реалізація

положень Закону, які безпосередньо стосуються Національної академії наук України, дозволила суттєво посилити демократичні засади академічного устрою. Зокрема, істотно розширено права трудових колективів академічних наукових установ, передбачено нові вимоги до кандидатів у дійсні члени, члени-кореспонденти й іноземні члени НАН України, визначено підстави та процедуру позбавлення членства в Академії, зазнав змін порядок формування керівництва НАН України та обрання керівників академічних установ, обмежено час перебування на керівних посадах. На цей час за новою процедурою вибору керівників наукових установ вже обрано директорів 149 наукових установ Академії. Реалізуються й надані Законом можливості у сфері освітньої діяльності, зокрема, створено Київський академічний університет та проводиться робота щодо налагодження його діяльності.

Відповідні заходи щодо реалізації Закону та координації наукових досліджень також здійснені і національними галузевими академіями наук України.

Водночас на сьогодні не виконані, або перебувають на стадії виконання стратегічні питання щодо наукової та науково-технічної політики України: неосучаснені пріоритетні напрями розвитку науки і техніки, не сформовані загальнодержавні програми науково-технічного розвитку України, що спрямовуються на реалізацію визначених пріоритетів. Існуючі видатки на науку не забезпечують мінімальні потреби, що суттєво ускладнює виконання вимог законодавства щодо підтримки пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки, оплати праці науковців, а це зрештою призвело до скорочення кількості дослідників за останні три роки майже на 40 відсотків у порівнянні з 2015 роком (за часи незалежності України - у понад 5 разів) і подальшого зниження їх соціального статусу. Як наслідок, науково-технічний потенціал практично виключений з процесу економічного розвитку країни. Наразі він не тільки продовжує руйнуватися, але й досяг критичного рівня, що загрожує національній безпеці, спричиняє руйнацію індустріальної та розвиненої держави, що потребує вжиття спеціальних і невідкладних заходів.

За інформацією Міністерства освіти і науки України до цього часу не виконано ще 7 завдань доручення, на стадії погодження знаходяться визначені Законом нормативно-правові акти Кабінету Міністрів України: Порядок зарахування державними науковими установами, які повністю або частково фінансуються за рахунок державного бюджету, власних надходжень, отриманих від плати за послуги, що надаються ними згідно з основною діяльністю, благодійної допомоги, грантів (включаючи кошти, що надходять від вітчизняних та іноземних замовників для реалізації наукових, науково-технічних та інноваційних проектів); Примірне положення про Центр колективного користування науковим обладнанням; Положення про національний науковий центр, Перелік категорій наукових (науково-педагогічних) працівників, яким можуть надаватися службові житлові приміщення; Порядок надання науковим (науково-педагогічним) працівникам пільгових довгострокових кредитів на будівництво (реконструкцію) і придбання житла. Більш того, під час тривалого

погодження цих документів, особливо з Міністерством фінансів України, залишаються неузгодженими важливі питання, без яких не можливо повноцінно реалізувати норми Закону та ефективно розвивати напрями наукової та науково-технічної діяльності.

Статтею 43 Закону України “Про наукову і науково-технічну діяльність” визначено повноваження інших центральних органів виконавчої влади у сфері наукової і науково-технічної діяльності, яким передбачено формування напрямів розвитку наукового і науково-технологічного потенціалу відповідних галузей, супровід діяльності наукових установ, що належать до сфери їх управління, залучення наукових структур до розв’язання проблем науково-технічного розвитку, участь у визначенні пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки в Україні, державних цільових наукових та науково-технічних програм і державного замовлення у сфері наукової і науково-технічної діяльності, розроблення програми науково-технічного розвитку відповідних галузей та заходів з їх виконання, сприяння розробленню, освоєнню та виробництву сучасної конкурентоспроможної продукції на основі використання нових високоефективних технологій, устаткування, матеріалів, інформаційного забезпечення тощо. Реалізація цих положень має велике значення для формування інноваційної складової галузей.

Проте інформація щодо реалізації Закону, у тому числі зазначеної статті 43, надійшла лише від окремих міністерств.

Міністерство оборони України визначило пріоритетні напрями воєнної науки, основні завдання наукової і науково-технічної діяльності у оборонній сфері та протягом поточного року здійснило науково-методичне забезпечення понад 60 випробувань новітнього (модернізованого) озброєння і військової техніки, а також інші заходи, перелік яких був наданий Комітету.

Міністерство внутрішніх справ України повідомило про часткове виконання окремих положень Закону. Зокрема, Міністерством створена робоча група з питань організації наукової та науково-технічної діяльності в системі Міністерства, а також опрацьовується проекту наказу перелік пріоритетних напрямів наукового забезпечення діяльності органів та підрозділів системи Міністерства на 2020-2024 роки.

Щодо подібної інформації від інших міністерств, то повноцінно вона не була надана Комітету, із чого можна зробити висновок, що відомча наука взагалі відсутня в більшості центральних органах виконавчої влади, особливо в частині виконання ними положень ст. 43 Закону. Низький рівень наукової діяльності у центральних органах виконавчої влади був відзначений Національною радою України з питань розвитку науки і технологій.

Міністерство економіки, торгівлі та сільського господарства України (лист від 24.09.2019 № 3902-05/39193-03) повідомило, що Міністерство не є відповідальним виконавцем завдань визначених дорученням Кабінету Міністрів України від 25.01.2016 № 52073/1/1-15 і не надало інформації щодо стану наукової та науково-технічної діяльності в галузі та використання видатків

Державного бюджету України на наукову діяльність (за даними Мінфіну України у 2018 р. видатки склали 36,8 млн. грн. на Міністерство економічного розвитку і торгівлі України та 206,7 млн. грн. на Міністерство аграрної політики та продовольства України, план на 2019 р. відповідно 38,9 млн. грн. та 163,1 млн. грн.), хоча розвиток економіки держави тісно пов'язаний з розвитком наукової сфери.

Від Міністерства економіки, торгівлі та сільського господарства України залежить реалізація положень закону щодо активного включення науково-технічного потенціалу країни в інноваційний розвиток економіки країни. До повноважень Міністерства належать: розроблення стратегії та механізму реалізації державної науково-технічної політики та підготовка пропозицій щодо визначення обсягів і цільового спрямування бюджетного фінансування наукової та науково-технічної діяльності (разом з іншими міністерствами); формування програми науково-технічного розвитку відповідних галузей промисловості та організація їх виконання; визначення напрямів розвитку наукового і науково-технічного потенціалу галузей промисловості, розробка державних наукових і науково-технічних програм за різними напрямками; узагальнення пропозицій щодо формування та забезпечення реалізації державної політики у сфері функціонування і розвитку оборонно-промислового комплексу, розвитку науково-технічного потенціалу в галузі озброєнь та військової техніки, удосконалення механізму державного регулювання у зазначеній сфері; організація проведення державної наукової та науково-технічної експертизи тощо.

Міністерство розвитку громад та територій України повідомило лише про виконання окремих пунктів доручення Кабінету Міністрів України щодо імплементації Закону і практично не вказало щодо інших засад виконання норм Закону, зокрема вказано лише на припинення діяльності експертної комісії Міністерства з проведення галузевої експертизи науково-дослідних (технічних) установ.

Міністерство соціальної політики України та Міністерство фінансів України також надали лише інформацію щодо виконання окремих пунктів доручення Кабінету Міністрів України щодо реалізації Закону і не повідомили про виконання основних норм Закону.

Міністерство охорони здоров'я України взагалі не надало інформаційно-аналітичних матеріалів до засідання Комітету, хоча має видатки з Державного бюджету України на здійснення наукової діяльності у розмірі 140,3 млн. грн. у 2018 р. та 157,8 млн. грн. – план на 2019 р.

Міністерство юстиції України також повідомило про відсутність інформаційно-аналітичних матеріалів до засідання Комітету, не дивлячись на асигнування, які Міністерство отримує з Державного бюджету України на здійснення наукової діяльності (10,2 млн. грн. у 2018 р., 10,4 млн. грн. – план на 2019 р.).

Є й інші нагальні проблеми в галузі, вирішення яких вкрай необхідне для забезпечення розвитку науки та держави, зокрема щодо врегулювання питань охорони інтелектуальної власності в науковій сфері та вдосконалення системи державного управління національною інноваційною системою як єдиним інноваційним циклом; обов'язкове періодичне оновлення переліку актуальних напрямів наукових досліджень та забезпечення інтеграції науки і вищої школи задля їх вирішення; перегляд підходів щодо публікації статей вітчизняних науковців у виданнях, що входять до зарубіжних наукометричних баз, та розгляд можливості створення національної наукометричної бази України; підвищення престижу вітчизняної науки, у т. ч. міжнародного тощо.

Детальний аналіз стану реалізації Закону України “Про наукову і науково-технічну діяльність” зроблений за матеріалами, отриманими в рамках підготовки до розгляду цього питання, наведений в інформаційно-аналітичних матеріалах, що додаються.

З урахуванням наведеної інформації та широкого обговорення порушеного питання Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій **в и р і ш и в:**

1. Інформацію про стан реалізації Закону України “Про наукову і науково-технічну діяльність” взяти до відома.

2. Визначити стан реалізації Закону України “Про наукову і науково-технічну діяльність” незадовільним і таким, що не забезпечив досягнення основних цілей державної політики у сфері наукової і науково-технічної діяльності, визначених статтею 45 цього Закону, що призвело до суттєвого погіршення стану вітчизняної науки та негативно позначилося на соціально-економічному розвитку всієї держави.

3. З метою належної і комплексної реалізації Закону України “Про наукову і науково-технічну діяльність” рекомендувати:

3.1. Верховній Раді України, Кабінету Міністрів України під час формування та прийняття проектів законів України про Державний бюджет України на наступні роки передбачити:

- щорічне збільшення видатків на науку та оплату праці науковців до норм, визначених Законом України “Про наукову і науково-технічну діяльність”;

- щорічне визначення у Законі України про Державний бюджет України обсягів коштів державного бюджету, що спрямовується на наукову і науково-технічну діяльність, у відсотках до ВВП;

- окремі бюджетні програми, спрямовані на оновлення та осучаснення наукового обладнання і матеріально-технічної бази наукових установ, закладів вищої освіти та забезпечити повноцінне фінансування цих програм;

- видатки на аналітичний супровід діяльності Національної ради з питань розвитку науки і технологій;

- окрему бюджетну програму, спрямовану на забезпечення розробки і реалізації державної цільової програми прогнозування науково-технологічного та інноваційного розвитку України на період до 2030 року;

- окрему бюджетну програму, спрямовану на забезпечення діяльності експертів з проведення державної атестації наукових установ та закладів вищої освіти в частині провадження ними наукової та науково-технічної діяльності;

- надання пільгових довгострокових кредитів на будівництво (реконструкцію) і придбання житла науковими працівниками.

3.2. Верховній Раді України забезпечити розгляд та прийняття проекту Закону України “Про внесення змін до Закону України “Про наукову і науково-технічну діяльність” (реєстраційний № 0898 від 29.08.2019, підготовлений Комітетом Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій до другого читання).

3.3. Кабінету Міністрів України:

3.3.1. Відповідно до статті 116 Конституції України розробити та подати на затвердження Верховною Радою України Державну програму економічного і соціального розвитку України на коротку та довгострокову перспективу.

3.3.2. При підготовці та визначені стратегічних завдань розвитку економіки і суспільства, програм діяльності Уряду України забезпечувати їх наукове обґрунтування та супроводження, опиратися на досягнення високого рівня розвитку науки і техніки, примноження національного багатства на основі використання результатів вітчизняних наукових і науково-технічних досліджень та розробок.

3.3.3. Терміново розробити та затвердити заходи з реалізації Закону України “Про наукову і науково-технічну діяльність”, основних цілей державної політики у сфері наукової і науково-технічної діяльності та визначити терміни і відповідальних за їх виконання.

3.3.4. Розробити та подати до Верховної Ради України у встановленому законодавством порядку законопроекти:

- “Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо Національного фонду досліджень України” та “Про внесення змін до Закону України “Про наукову і науково-технічну діяльність” щодо Національного фонду досліджень України” з метою забезпечення особливого статусу Національного фонду досліджень України, передбачивши звільнення грантів цього фонду від сплати митних зборів і податку на додану вартість при ввезенні наукового обладнання, аналоги якого не виробляються в Україні, податкові преференції для представників бізнесу, які виступатимуть грантодавачами при реалізації проектів через Національний фонд досліджень України, а також надання преференції, які передбачено Указом Президента України №718/2019 для Фонду Президента України з підтримки освіти, науки та спорту;

- “Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо приведення його норм у відповідність із абзацом першим частини третьої статті 8 Закону України “Про наукову і науково-технічну діяльність” стосовно внесення змін до частин четвертої та дев’ятої статті 13 та пункту 19 частини другої статті 29;

- “Про внесення змін до Бюджетного кодексу України” щодо віднесення до власних надходжень та визначення напрямів використання доходів, отриманих державною науковою установою, закладами вищої освіти, що повністю фінансуються за рахунок коштів державного бюджету, у вигляді частини прибутку від діяльності господарського товариства (дивідендів), а також доходів, отриманих ними від розпорядження частками (акціями) у статутних капіталах господарських товариств;

- “Про внесення змін до Податкового кодексу України” щодо звільнення від оподаткування податком на додану вартість операцій із ввезення на митну територію України державними науковими установами та закладами вищої освіти для забезпечення власної наукової та науково-технічної діяльності наукових приладів, обладнання, запасних частин і витратних матеріалів до них, реактивів, зразків, наукової літератури в паперовому та електронному вигляді;

- “Про внесення змін до Кодексу законів про працю України” в частині визначення поняття “дистанційний режим праці” та можливості встановлення такого режиму для наукових працівників і спеціалістів наукових установ та закладів вищої освіти, поняття “наукове відрядження”, яке б враховувало необхідність надання такого відрядження зокрема і студентам, ад’юнктам, аспірантам, докторантам;

- щодо створення інших дієвих стимулів для забезпечення розвитку вітчизняної наукової і науково-технічної сфери, зокрема зростання кадрового потенціалу, формування належних умов здійснення наукової діяльності на сучасному рівні (забезпечення новітніми приладами, матеріалами, засобами та умовами для досліджень), підвищення рівня українських наукових видань, покращення соціального статусу науковців.

3.3.5. Підготувати та у першому півріччі 2020 року внести до Верховної Ради України пропозиції щодо:

- основних засад і напрямів державної політики у сфері наукової та науково-технічної діяльності;

- пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки та загальнодержавних програм науково-технічного розвитку України, у порядку визначеному Законом України “Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки”.

3.3.6. Забезпечити реалізацію основних функцій Національної ради України з питань розвитку науки і технологій, виконання завдань та заходів, визначених статтею 20 Закону, зі створенням та забезпеченням роботи постійних або тимчасових робочих груп для підготовки відповідних рішень.

3.3.7. Забезпечити відповідно до Закону щоквартальні засідання Національної Ради України з питань розвитку науки і технологій, на яких у першочерговому порядку розглянути питання щодо:

формування засад та реалізації державної політики у сфері наукової та науково-технічної діяльності;

визначення пріоритетів розвитку науки і техніки та заходів з їх реалізації;

формування державного бюджету в частині визначення загальних обсягів фінансування наукової і науково-технічної діяльності та його розподілу між базовим та конкурсним фінансуванням наукових досліджень, а також у частині визначення структури розподілу між напрямками грантової підтримки Національного фонду досліджень України;

підготовки та оприлюднення щорічної доповіді про стан та перспективи розвитку наукової та науково-технічної діяльності України;

підготовки пропозицій щодо засад функціонування в Україні системи незалежної експертизи державних цільових наукових та науково-технічних програм;

ініціювання і замовлення прогностичних та форсайтних досліджень у галузі науки, технологій, інновацій, організації та проведення наукової експертизи рішень центральних органів виконавчої влади, що стосується наукової сфери, а також проектів концепцій державних цільових наукових та науково-технічних програм;

принципів створення та стратегії розвитку державної дослідницької інфраструктури, системи державних ключових лабораторій, центрів колективного користування науковим обладнанням, ефективної структури стартап-екосистем;

створення механізмів комерціалізації результатів наукових досліджень;

визначення оптимальних шляхів реалізації проектів і програм міжнародної технічної допомоги у сфері наукової і науково-технічної діяльності;

розвитку наукової та науково-технічної сфери в Україні;

стратегії розвитку системи залучення та підготовки учнівської молоді до наукової і науково-технічної діяльності.

3.3.8. Забезпечити відповідно до Закону ефективну діяльність Національного фонду досліджень України та надати йому статусу головного розпорядника бюджетних коштів.

3.3.9. Скасувати обмеження, передбачені Постановами Кабінету Міністрів:

- пунктом дванадцятим в частині обмежень щодо розробки нових державних цільових наукових і науково-технічних програм та пунктом двадцятим Заходів щодо ефективного та раціонального використання державних коштів, передбачених для утримання органів державної влади та інших державних органів, утворених органами державної влади підприємств, установ

та організацій, які використовують кошти державного бюджету, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 11 жовтня 2016 № 710 «Про ефективне використання державних коштів»;

- пунктом першим постанови Кабінету Міністрів України від 4 квітня 2001 р. № 332 “Про граничні суми витрат на придбання автомобілів, меблів, іншого обладнання та устаткування, мобільних телефонів, комп’ютерів державними органами, а також установами та організаціями, які утримуються за рахунок державного бюджету”.

3.3.10. Вказати Міністерству освіти і науки України та Міністерству фінансів України на неприпустимість затягування прийняття та погодження нормативно-правових актів з реалізації Закону України “Про наукову і науково-технічну діяльність”, з метою ефективного забезпечення створення узгоджених проектів нормативно-правових актів активно практикувати попередній розгляд їх на круглих столах за участю зацікавлених міністерств і відомств.

3.3.11. Забезпечити належне виконання статті 43 Закону України “Про наукову і науково-технічну діяльність” щодо здійснення центральними органами виконавчої влади у сфері наукової і науково-технічної діяльності управління у сфері наукової та науково-технічної діяльності відповідних галузей, визначення напрямів розвитку наукового і науково-технологічного потенціалу відповідних галузей, розроблення програми науково-технічного розвитку відповідних галузей та заходів з їх виконання, із залученням наукових установ та закладів вищої освіти до розв’язання проблем науково-технічного розвитку.

3.3.12. Забезпечити відповідно до частини другої статті 45 Закону формування та реалізацію пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки, державних цільових наукових і науково-технічних програм та концентрацію ресурсів для їх реалізації, у тому числі виконання пункту 81 Плану заходів з реалізації етапу “Реформування енергетичного сектору (до 2020 року)” Енергетичної стратегії України на період до 2035 року “Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність”, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 6 червня 2018 року № 497-р.”.

3.3.13. Забезпечити виконання статті 66 Закону в частині запровадження узгодженої системи заходів щодо інтеграції національного дослідницького простору до Європейського дослідницького простору, а також сприяти досягненню цілей Угоди про Асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, зокрема, шляхом:

- затвердження Дорожньої карти інтеграції України до Європейського дослідницького простору рішенням Національної ради з питань розвитку науки і технологій та відповідного плану дій постановою Кабінету Міністрів України до кінця 2019 року із зазначенням відповідальних, термінів та обсягів фінансування заходів;

- здійснення спільних з Європейським Союзом досліджень щодо розвитку вітчизняної науки, трансферу технологій та ноу-хау, активізації діяльності з організації спільних заходів щодо наукового та технологічного розвитку;

- розширення практики навчання через реалізацію програм обміну для дослідників та спеціалістів;

- вжиття заходів, спрямованих на створення сприятливих умов для проведення досліджень та впровадження нових технологій, а також просування брендів наукових установ та належного захисту інтелектуальної власності щодо результатів досліджень.

3.3.14. Здійснити заходи щодо аудиту приміщень, земель, їх оформлення і використання Національною академією наук України, національними галузевими академіями наук України з метою забезпечення сприяння органами виконавчої влади якнайшвидшому завершенню процедур належного оформлення приміщень та земель.

3.3.15. При реалізації та удосконаленні державної політики у сфері наукової та науково-технічної діяльності, формуванні експертних та консультативно-дорадчих органів, що утворюються при органах державної влади, виконанні науково-технічних програм, проектів і розробок активно залучати представників громадських наукових організацій та у взаємодії з ними інформувати суспільство про соціально-економічні наслідки реалізації наукової та науково-технічної політики

3.4. Рахунковій палаті України запланувати та здійснити перевірку ефективності використання видатків з державного бюджету України на наукову та науково-технічну діяльність ЦОВВ.

3.5. Національній академії наук України вжити додаткових заходів щодо:

3.5.1. Посилення науково-експертної функції Академії в частині розроблення пропозицій щодо засад державної наукової і науково-технічної політики, прогнозів, інформаційно-аналітичних матеріалів, зокрема здійснення наукової експертизи проектів стратегічних, прогнозних та програмних документів, що готуються органами державної влади, підготовки щорічних національних доповідей з актуальних для суспільства питань, а також науково-аналітичних матеріалів, колективних монографій, науково-популярних, енциклопедичних і документальних видань з проблем історії та сучасного суспільно-політичного, соціально-економічного та культурного розвитку України.

3.5.2. Якнайшвидшого розгортання спільно з Міністерством освіти і науки України діяльності Міжвідомчої ради з координації фундаментальних і прикладних досліджень в Україні з метою вироблення пропозицій для сприяння розвитку фундаментальних досліджень та ефективному використанню їх результатів у прикладних дослідженнях і науково-технічних розробках за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки.

3.5.3. Подальшої концентрації фінансових, матеріально-технічних, кадрових ресурсів на пріоритетних напрямках наукових досліджень і науково-технічних розробок за рахунок, насамперед, діючої системи регулярного оцінювання ефективності наукової діяльності установ НАН України й оптимізації за результатами оцінювання внутрішньої структури установ і за необхідності їхньої мережі.

3.5.4. Актуалізації тематики прикладних розробок установ НАН України з урахуванням реальних потреб інноваційного розвитку та підвищення обороноздатності держави, активнішої комерціалізації цих розробок за рахунок передусім посилення зв'язків із виробничою сферою, тіснішої взаємодії з галузевими міністерствами.

3.5.5. Поглиблення інтеграції з освітянською галуззю за рахунок розширення існуючої мережі спільних із закладами вищої освіти навчально-наукових структур, широкого залучення науковців НАН України до викладацької діяльності в освітянській галузі, експертизи освітніх програм, підготовки сучасних підручників і посібників, розвитку центрів колективного користування сучасним науковим обладнанням.

3.6. Національній академії наук України та національним галузевим академіям наук України:

3.6.1. Здійснити заходи з розбудови науково-технологічної інфраструктури з метою посилення наукової ролі як частини стартап-екосистеми. Створити умови для формування на базі підвідомчих установ закладів інфраструктури, які сприятимуть розвитку технологічного підприємництва та комерціалізації наукових результатів, їх більш успішній реалізації, заохочуватимуть молодь до науково-технічної діяльності.

3.6.2. Забезпечити здійснення заходів із популяризації науки задля налагодження взаємодії суспільства, підприємництва та наукової сфери, зокрема, шляхом використання сучасних цифрових та комунікаційних технологій.

3.6.3. Здійснити заходи щодо зміцнення міжнародного співробітництва у науковій сфері шляхом реалізації спільних проектів, підвищення рівня наукової мобільності, забезпечення ефективного функціонування системи експертної оцінки проектів задля підтримки впровадження передового досвіду та підвищення їх якості, а також для інтернаціоналізації української науки.

3.6.4. Забезпечити ефективну роботу комісій з боротьби з порушеннями академічної доброчесності та псевдонаукою при президіях Національної та національних галузевих академії наук України з метою реалізації їх функцій загальнонаціональних експертних організацій, очищення науки та відновлення довіри до науковців, науки та наукових організацій.

3.7. Головним розпорядникам бюджетних коштів, для яких передбачені видатки Державного бюджету України на здійснення наукової і науково-технічної діяльності рекомендувати оприлюднювати звітність щодо використання коштів на дослідження.

4. Контроль за виконанням цього рішення покласти на Голову Комітету С.В. Бабака.

Голова Комітету

С.В. Бабак